

Dziki królik (*Oryctolagus cuniculus*)

I. Występowanie i siedlisko

Królik wywodzi się z Półwyspu Iberyjskiego, skąd swój zasięg przesunął w kierunku Środkowej Europy. Wschodnią granicą jego występowania jest Polska. Dość licznie zasiedla Amerykę Północną, a w Australii jest plagą. Aby się osiedlić potrzebuje nagiej ziemi lub pokrytej darnią, umożliwiającą mu kopanie nor. Najlepsze są do tego gleby luźne, o podłożu piaszczystym lub wapiennym. Osiedla się więc najchętniej na obrzeżach lasów iglastych w pobliżu pastwisk, zrębów lub nieużytków. Brak możliwości kopania nor niweluje sobie kryjąc się w stosach drzew, rozmaitych kryjówek na różnych składowiskach i torowiskach, a nawet na cmentarzach.

II. Charakterystyka ogólna

Królik jest o połowę mniejszy od zająca i osiąga wagę do 2,5 kg. Ma okrągłą głowę i cały korpus. Uszy jego po przyłożeniu do głowy nie sięgają pyszczka. Sierść jest ubarwiona w różnorakie odcienie szarości, odcienie brązu, przechodzące miejscami w żółtorude barwy.

III. Odżywianie

Królik jak jego krewniak zając jest roślinożercą. Lubi żerować na rzadkiej i niewysokiej pokrywie trawiasto-zielnej. Smaczniejsze ziółka zjada do samej ziemi, a oprócz nich chętnie zjada byliny, trawy, korzenie i warzywa. Zimą zjadając się korą i pędami młodych drzew uzupełnia dietę suchymi trawami i bulwami.

IV. Rozmnażanie i rozwój

Króliki są najbardziej płodnymi stworzeniami z naszych zwierząt łownych. Potrafią wyprowadzić do 6 miotów, gdzie średnio jednorazowo rodzi się 7 młodych. Okres rui trwa od lutego do września. W tym czasie pary odbywają zaloty, które są krótką gonitwą zakończoną zaznaczeniem samicy przez samca smużką moczu, wówczas odbywa się kopulacja. Młode rodzą się po 31 dniach w norze, w gnieździe wymoszczonym puchem matki. Po urodzeniu są niedołążne, nagie i ślepe. W ciągu tygodnia mają już sierść, a po 10 dniach otwierają oczy. Matka karmi je mlekiem przez około 30-40 dni. Po tym czasie zaczynają już samodzielnie żerować. Zdolność do rozrodu uzyskują po 5 do 8 miesiącach.

V. Zachowanie

Królik jest zwierzęciem gromadnym i żyje w norach tworząc kolonie. Nory powstają z ciągów tuneli dochodzących do 50 m i znajdujących się nawet do 3 m pod ziemią. Oprócz tuneli, znajdują się w nich wyloty oraz jedno- lub wielorodzinne komory gniazdowe. W koloniach zamieszkujących takie nory istnieje hierarchia społeczna. Doświadczone, zajmujące wyższą rangę samice mają gniazda w centrum kolonii, a pokrywa je samiec o najwyższej pozycji. Króliki zaznaczają teren oddając mocz i robią to w wyznaczonych miejscach kolonii. Wspólne życie ułatwia królikom doskonały słuch i wzrok. To dzięki nim mogą się ostrzegać przed niebezpieczeństwem. Takim sygnałem alarmowym do ucieczki i jak najszybszego skrycia się w norze jest tupnięcie tylnymi skokami.

VI. Ekologia gatunku

Królik, tam gdzie występuje, jest dość ważnym elementem łańcucha troficznego. Jest on w jadalospisie wielu drapieżców jak choćby lasicy, kuny, lisa, borsuka, myszolowa, tchórza, jastrzębia, puchacza, puszczyka, a także bezpańskich psów i kotów. Jednak najczęściej zejść powodują choroby (np. kokcydioza lub myksomatoza), które łatwo rozprzestrzeniają się w tak zagęszczonych populacjach. Powszechnie uważany jest za szkodnika, gdyż ogryza sadzonki młodych drzew, a kopiąc nory, powoduje osuszanie gleby i jej erozję.

VII. Słowniczek

Skromny – określenie tłustego.

Słuchy – uszy.

Słupek – pozycja stania na tylnych łapach i rozglądania się.

Strugi – inaczej siekacze.

Turzyca – określenie grupy zwierzyzny oraz nazwa włosów królika i zająca.